

هو العليم

سخن سردبیر

باستان‌شناسی، به عنوان یکی از مهم‌ترین علوم انسانی، همواره در تلاش است تا زوایای پنهان تاریخ بشر را روشن کند. در دنیای امروز، پیشرفت‌های شگرف در حوزه هوش مصنوعی، افق‌های جدیدی را در این رشته گشوده است. هوش مصنوعی نه تنها به ما امکان می‌دهد تا حجم عظیمی از داده‌های باستانی را تحلیل کنیم، بلکه می‌تواند به شناسایی الگوهای پیچیده و ارتباطات فرهنگی کمک کند.

تکنیک‌های یادگیری ماشین و تحلیل داده‌های کلان به باستان‌شناسان این امکان را می‌دهد که از تصاویر ماهواره‌ای برای شناسایی مکان‌های باستانی استفاده کنند و حتی پیش‌بینی کنند که کجا ممکن است آثار جدیدی کشف شود. این فناوری می‌تواند به پردازش متون باستانی و رمزگشایی زبان‌های گمشده نیز کمک کند، که به نوبه خود، درک ما از تاریخ و فرهنگ‌های گذشته را عمیق‌تر می‌سازد.

اما برای بهره‌برداری کامل از این پتانسیل‌ها، نیازمند تغییرات بنیادی در آموزش و پژوهش هستیم. ادغام علوم کامپیوتر با باستان‌شناسی ضروری است؛ دانشجویان و پژوهشگران باید با اصول برنامه‌نویسی، یادگیری ماشین و تحلیل داده آشنا شوند. همکاری میان رشته‌ای بین باستان‌شناسان و متخصصان فناوری اطلاعات می‌تواند به توسعه روش‌های نوین و کارآمد تحقیقاتی منجر شود.

بدون شک، آینده باستان‌شناسی به هوش مصنوعی وابسته است. این فناوری نه تنها درک ما از گذشته را تغییر خواهد داد، بلکه به حفظ و نگهداری آثار باستانی نیز کمک می‌کند. بنابراین، جامعه علمی باید به این تحولات پاسخ دهد و خود را برای چالش‌ها و فرصت‌های جدید آماده سازد.

ما از تمامی پژوهشگران و دانشجویان دعوت می‌کنیم تا در این مسیر پیشرو باشند و ایده‌ها و نظرات خود را با ما در میان بگذارند.

امیرعباس خلیل‌پور

تابستان ۱۴۰۳

